

Har du koll på Orange kuvertet?

Rapport från informationsmöte i Folksamhuset Skanstull den 4 februari med Roger Wallbom, försäkringsansvarig på Folksam

I dagarna kommer det orange kuvertet i brevlådan till alla som är födda år 1938 och senare. Det är ett årsbesked för din allmänna pension som ska ge dig lite information om hur stor pension du har tjänat in under år 2008. Det ger också en upplysning om hur mycket ditt sparande har ökat och hur stor din pensionsutbetalning blir per månad om du går i pension vid 65 års ålder. Det är angeläget att öppna kuvertet och kontrollera att Pensionsmyndigheten har rätt uppgifter på din pensionsgrundande inkomst som står på sidan 2 i handlingarna. Det är summan på hur mycket du har tjänat under år 2008 och vad du har deklarerat för. Det kan vara svårt att rätta till om det står fel i uppgifterna i efterhand. Om det är felaktigheter ska man omgående kontakta pensionsmyndigheten.

Uppskjuten lön

Vad är då egentligen pension? Pension är uppskjuten lön. Det är de pengar som vi

avstår från idag och som vi ska leva för i framtiden. När man tänker så blir det genast mer angeläget att öppna kuvertet. Att kontrollera och fundera hur mycket pengar behöver jag när jag blir pensionär? Vad behöver jag för att kunna leva någorlunda drägligt och hur mycket behöver jag spara? Och fundera över om jag ska spara i fonder, satsa på en pensionsförsäkring eller lägga pengarna under madrassen? På första sidan i handlingarna står hur mycket som är insatt till Din allmänna pension. Den består av Inkomstpension som är 16 procent av din lön och Premiepension som är 2,5 procent av din lön och som du kan placera själv i fonder. Det finns över 700 fonder att välja mellan men du får endast välja högst 5 stycken. Om du inte har gjort ett aktivt val i premiepensionssystemet placeras dina pengar i Premiesparfonden. Fonden förvaltas av statliga Sjunde AP-fonden som innehåller ca 90 procent aktier från hela världen.

Efterlevandeskydd

Om man har glömt om man gjorde ett aktivt val eller inte eller om man har glömt vilka fonder man har valt kan man få information från Pensionsmyndigheten genom att beställa en kod som man får hemskickad för att kunna logga in på www.pensionsmyndigheten.se och kontrollera vilka fonder man har valt. Man kan också byta fonder via hemsidan eller genom att beställa en fondbytesblankett. Det är bra att kontrollera varje år hur det har gått med fonderna för att fundera över om man ska byta fonder eller ha kvar de som man valde från början. Man bör också kontrollera sitt efterlevandeskydd. Om man är sambo kan det vara bra att ha ett förmånstagareförordnande. Där ska stå vem som ska få pengarna om man avlider innan man har plockat ut pengarna. Som förmånstagare får man endast ha maka/e, registrerad partner eller sambo som du tidigare varit gift med eller har/haft barn tillsammans med. Du kan inte välja några andra personer. På första sidan redovisas hur mycket pengar som du har tjänat ihop till din allmänna pension. Summan bygger på Skatteverkets uppgifter under år 2008. På första sidan står också en summa på hur mycket du har tjänat ihop hittills under dina arbetsår. Det finns också uppgifter på om du har haft ersättning från A-kassan, sjukersättning, militärtjänst eller tagit hand om småbarn eller studerat och då får du ett pensionsgrundande belopp för det. Längst ned på första sidan står också hur mycket du skulle få i pension före skatt om du fortsätter att ha samma inkomster som år 2008 och går i pension vid 65 års ålder.

Pensionsrätter

På sida 2 står beräkningen på dina sammanlagda pensionsrätter år 2008 alltså hur stort belopp som du har tjänat in det året. När man fyller 61 år kan man om man vill plocka ut sina pengar av den Allmänna pensionen eller delar av den och arbeta samtidigt. På sida 3 i handlingarna finns uppgifter på arvsvinst från avlidnas konto. Det innebär att de intjänade pensionsrätterna fördelas varje år från dem i din årskull som har avlidit till de övriga. Det redovisas också administrativa kost-

Boktips i februarisnön Härskararteknik av Elaine Bergqvist

● I denna bok får läsaren en guide att känna igen när denne är utsatt för härskarteknik. Författaren ger också konkreta tips hur man ska agera i en situation när man blir utsatt för härskarteknik och hur man ska undvika att det händer igen. Elaine Bergqvist menar att vi alla oberoende av kön, ålder, position, ursprung ibland använder den fula vägen till makt, det kan vara både med avsikt eller helt ofrivilligt. På arbetsplatsen, i styrelserummet, i hemmet, i samhället och i vardagen blir stämningen mycket bättre med en rak och uppriktig kommunikation samt med respekt och ödmjukhet.

Elaine Bergqvist är retorikkon-

sult. Hon ger också i boken tips om vad man ska tänka på när man ska hålla ett tal inför en publik. Elaine Bergqvist har även gett ut boken "Du är din generation". Boken om härskarteknik finns i pocket.

/AHP

nader och eventuella fondavgifter efter avdragen skatt och slutligen värdeförändringen sedan starten av det nya pensions-systemet. Det står också värdet på ditt pensionskonto år 2009-12-31. På sida 4 står om du har valt fonder och vilka de är och hur det har gått för dem. Det som kan vara viktigt att kontrollera är avgifterna så att de inte är för höga och värdeförändringen i procent. Längst ned finns en uppgift om den genomsnittlige pensions-spararens fondavgift och värdeförändring. Det ger en information om det är dags att byta fond eller inte.

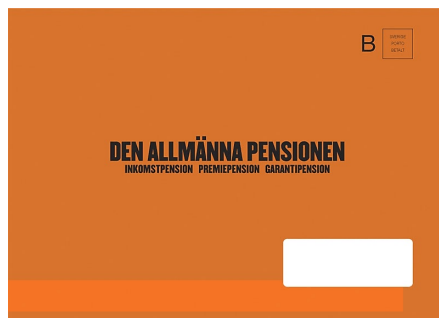
Prognos

Under kolumnen Vald fördelning visar hur ditt val såg ut 2009-12-31. Aktuell fördelning visar fördelningen efter de värdeförändringar som skett sedan ditt senaste val. Sista sidan nr 5 visar en prognos hur mycket du skulle få i pension vid 61 år och 65 år samt 70 år. Det visar också vad det blir för summor vid 0 procent tillväxt och 2 procent tillväxt. Har du många yrkesverksamma år framför dig eller om du har varit tjänstledig, långtidssjukskriven, studieledig eller jobbat deltid så kommer inkomsten förändras och din pensionsrätt (det belopp som varje år sätts av till din allmänna pension) kommer att förändras många gånger under din livstid. Först när du är 45 till 50 år börjar prognosen ge en mer rättvisare bild vilka summor som du kommer att få. På Pensionsmyndighetens hemsida kan du göra din egen prognos på Om minpension.se. Du behöver dock inloggningsuppgifter för att kunna komma in på sidan och E-legitimation. Om du närmar dig pensionen och fyllt eller fyller 60 år eller mer så visar prognosen vid 1,6 procent inkomstutveckling. Du får också ett belopp vid första uttagsåret (vid uttag) samt ett belopp som gäller två år efter det första uttaget. Vid uttagsåret har inte de två senaste inkomstårens inkomster registreras. Pensionen kommer att räknas om vid två årsskiften efter uttaget.

Tjänstepension

Vi som arbetar har också en tjänstepension som tillkommer till den allmänna pensionen. Det är arbetsgivaren som betalar in premien till tjänstepensionen och det vanligaste är att man får 10 procent av slutlönen. Man får tidigast plocka ut sin tjänstepension vid 55 års ålder och i minst 5 år. När man ska räkna ut vad man kommer att få i pension vid 61, 65 eller 70 års ålder ska man också räkna med sin tjänstepension. Vi som jobbar på Posten har en

gång gjort ett val vem som ska förvalta en del av vår tjänstepension. Från förvaltaren får man ett årsbesked. Det visar den ekonomiska utvecklingen på den delen av tjänstepensionen som man själv har valt förvaltare till. Om det skett en ökning beror på värdeökningen eller värdeminskningen på de fonder som valts. Varje år bör man kontrollera detta och fundera på om man ska ändra sina val. Om man vill veta vilken förvaltare som man har valt ska man kontakta Bliwa som kan ge besked om detta.

Drägligt liv

Hur mycket pengar behöver jag för att kunna leva ett drägligt liv när jag går i pension? Det genomsnittliga svaret på den frågan är 80 procent av den lön som jag har nu. Då kommer frågan är jag beredd att avstå min konsumtion till ett sparande för att kunna få de där 80 procent när jag blir pensionär och i så fall vilka risker är jag beredd att ta och hur vill jag spara dessa pengar? Det kan också vara så att jag vill ha mer än 80 procent av min månadslön när jag blir pensionär och då måste jag avsätta lite mer pengar till ett månadssparande. Frågan är vilken pensionsnivå behöver jag för mina behov. Kanske har jag planerat att resa lite på ålderns höst eller unna mig andra upplevelser och nöjen. Folksam presenterade några exempel hur mycket som man måste spara om man vill ha 80 procent av sin lön i pension.

Exempel

"Demo" Kalle är 42 år gammal och tjänar 21 000 kr i månaden. Han har arbetat sedan han var 20 år gammal. Som fördelningen ser ut på den allmänna pensionen för hans årskull skulle han få 54 procent av sin lön i allmän pension vilket blir 12 792 kr i månaden. Kalles tjänstepension blir 15 procent och blir 3554 kr i månaden. För att Kalle ska få 80 procent av sin nuvarande lön i pension så fattas det 11 procent alltså 2590 kr i månaden. Så mycket pengar måste Kalle spara om han

vill ha en pensionsnivå på 80 procent av sin nuvarande lön. Men efter skatteavdraget blir det en kostnad på 713 kr i månaden för Kalle om han satsar på en privat pensionsförsäkring. "Demo" Lisa är 52 år gammal och tjänar lika mycket som Kalle alltså 21 000 kr i månaden. Hon har också arbetat sedan hon var 20 år gammal. Lisas allmänna pension blir 54 procent för hennes årskull och det blir 12 173 kr i månaden. Lisas tjänstepension är 12 procent och blir 2749 kr i månaden. För att Lisa ska få pensionsnivån 80 procent av sin lön måste hon spara 14 procent alltså 3093 kr i månaden. För Lisa blir det en kostnad på 1658 kr per månad efter skatteavdraget. "Demo" Darin är 22 år gammal och tjänar också 21 000 kr i månaden. Darin har arbetat sedan han var 20 år gammal. Han får 52 procent av sin lön i allmän pension vilket blir 13 528 kr i månaden. Darin får 17 procent i tjänstepension vilket blir 4391 kr i månaden. Darin behöver 11 procent i eget sparande för att nå pensionsnivån och det fattas 3006 kr i månaden. Om Darin sparar i en pensionsförsäkring blir det efter skatteavdrag en kostnad på 345 kr i månaden. Om man vill spara till sin pension i en pensionsförsäkring får man dra av 12 000 kr från sin intjänade inkomst per år i sin självdeklaration. Det innebär att om man lägger 23 kronor per dag till en pensionsförsäkring så betalar man 8160 kr efter avdraget i deklarationen men får ett värde på sin pensionsförsäkring på 12 000 kr och till detta läggs på återbäringen på försäkringen också.

Veta mer

Vill du veta mer om det orange kuvertet eller om försäkringar och pensioner kan du prata med en fackligt förtroendevald som kan ge mer information. SEKO har förhandlat med FOLKSAM som ger förmånliga försäkringar till medlemmar. Vill du ha en egen genomgång om hur det ser ut för just dig när det gäller din pension kan du mejla till Folksam roger.wall-bom@folksam.se och lämna ditt namn och telefonnummer så kontaktar Folksam dig och ni kan tillsammans gå igenom hur din kommande pension kommer att se ut. Du kan också läsa mer på www.pensionsmyndigheten.se. Mer information finns också på Årstaklubbens hemsida om pensioner www.sekoarsta.se. Källor: Pensionsmyndigheten och Folksam.

Anne-Helene Pettersson

Anne-Helene Pettersson är ledamot av Årsta Natts sektionsstyrelse.